

វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ

ដំណើរនៃការយល់ដឹងការស្រាវជ្រាវ

The Process of Knowing of Research

បង្រៀនដោយ បណ្ឌិត ង៉ាន់ ស៊ុនដេត

សាស្ត្រាចារ្យនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រនិងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

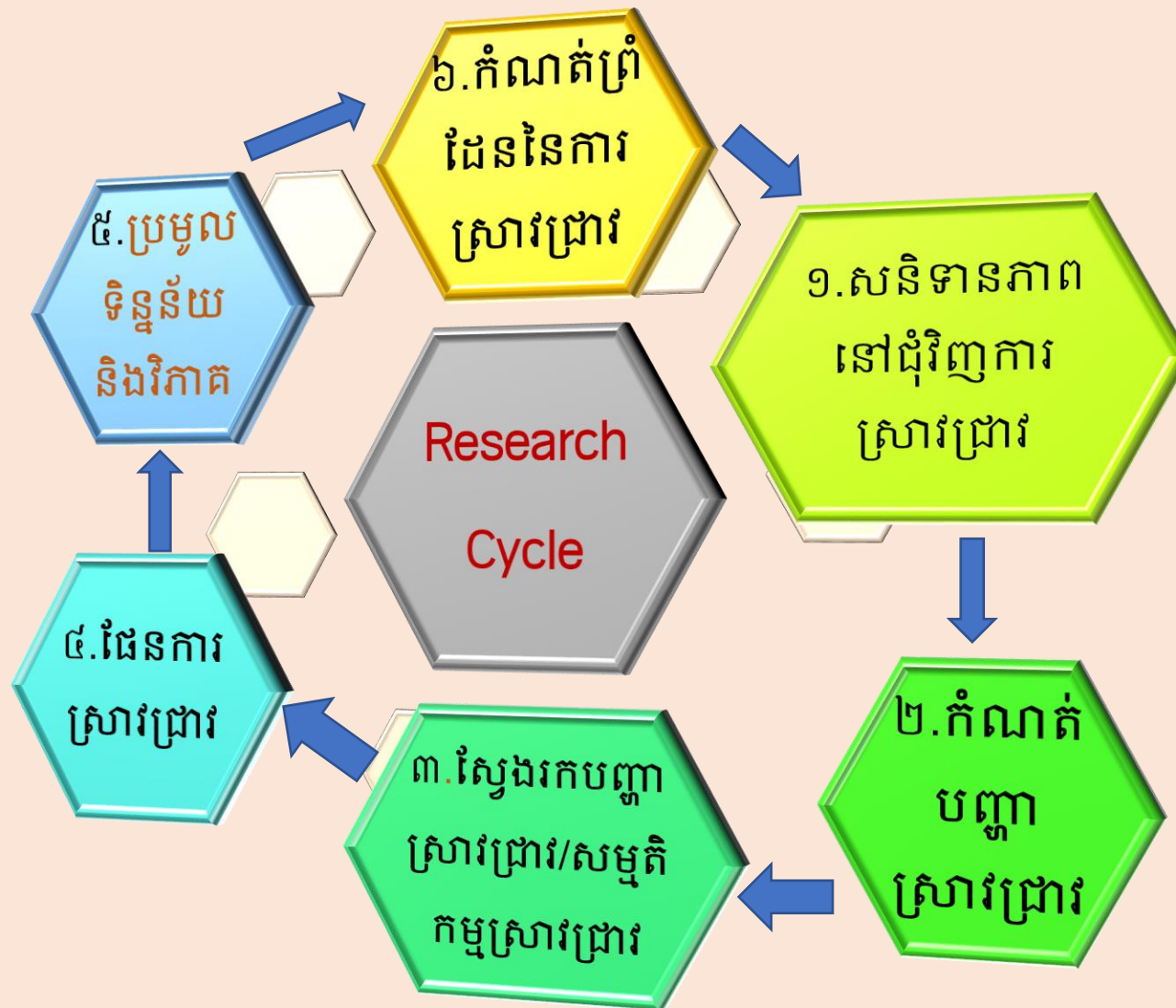
អ្វីដែលជាការស្រាវជ្រាវ?

- **[standard definition]:** ការរៀបជាប្រព័ន្ធនៅក្នុងការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងល្អិតល្អន់ និងការសិក្សានៃសម្ភារៈនិងប្រភពព័ត៌មានតាមលំដាប់ទៅក្នុងហេតុការណ៍ជាក់លាក់ និងសេចក្តីសន្និដ្ឋានមកដល់ថ្មីៗ។
- **ការស្រាវជ្រាវអនុវត្តទៅលើ** ៖
 - ការស្វែងរកគំនិតថ្មី
 - ត្រួតពិនិត្យលើរឿងរ៉ាវកើតឡើងថ្មីៗ
 - ដោះស្រាយបញ្ហា

អ្វីដែលជាការស្រាវជ្រាវ?

- **ការស្រាវជ្រាវបឋម:** សិក្សាសម្រាប់រឿងរ៉ាវដែលកើតមានផ្ទាល់ខ្លួន។
 - ✓ ប្រភពព័ត៌មានបឋម: ផ្តល់ដោយផ្ទាល់ ឬ ភស្តុតាងជាក់ស្តែង។ ឧទាហរណ៍ ទិន្នន័យគុណភាព ឬ ជាបរិមាណ, **ការធ្វើច្បាប់**, ច្បាប់ដែលយោងតាមការបកស្រាយពីមុនមក,...
- **ការស្រាវជ្រាវទីពីរ:** ការត្រួតពិនិត្យលើការសិក្សាដែលបានធ្វើរួចហើយដោយអ្នកដទៃ។
 - ✓ ការស្រាវជ្រាវទីពីរមាន៖ **ការពិភាក្សា**, ការបកស្រាយ, **ការបង្រួញសេចក្តី**។ ឧទាហរណ៍ សៀវភៅ, **ការអត្ថាធិប្បាយ**, Journal articles,...

វដ្តនៃការស្រាវជ្រាវ (Research Cycle)

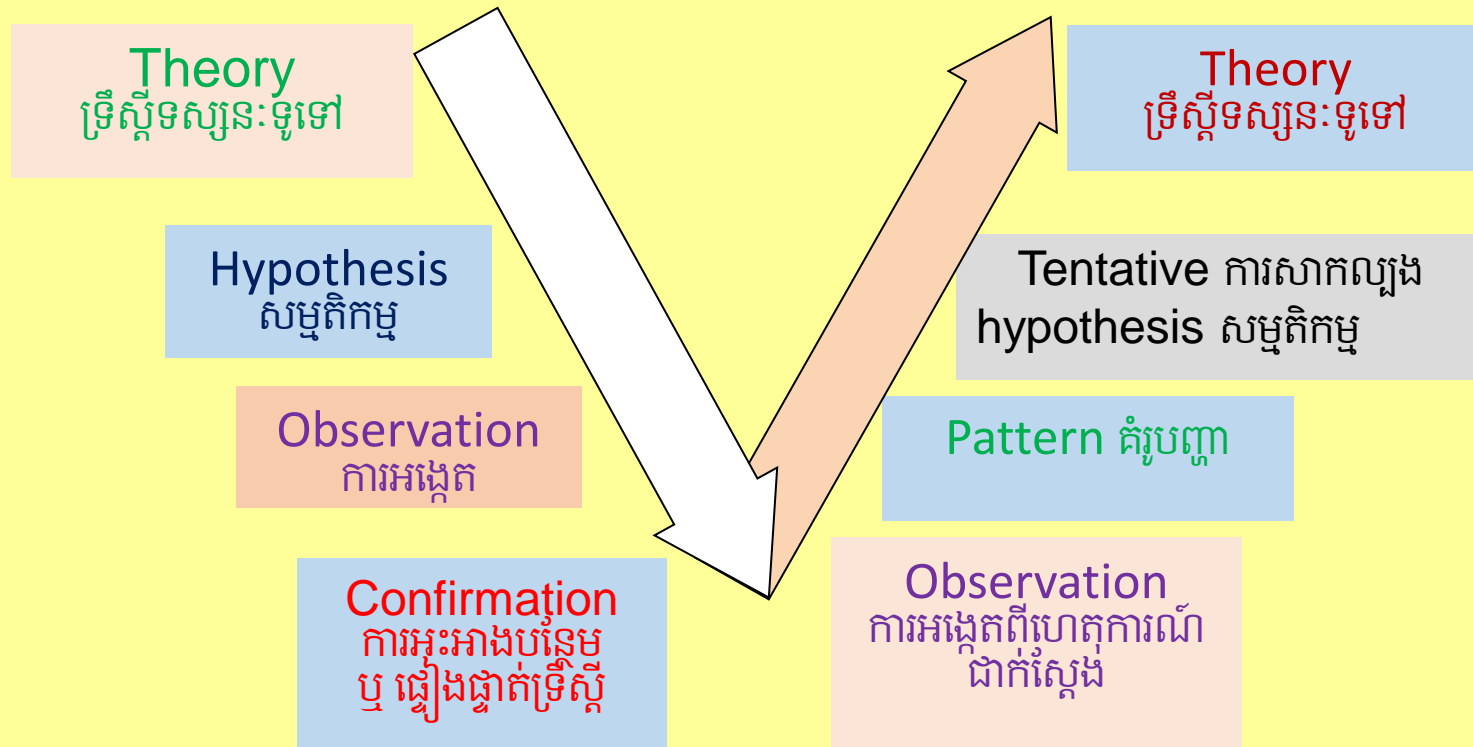
ការកំណត់បញ្ហា និងការចាប់ផ្តើមសំណួរស្រាវជ្រាវ

- ការរំលឹកទ្រឹស្តី៖ កំណត់បញ្ហា/ការយល់ដឹងនៅមានចន្លោះ មានន័យថាបន្ទាប់ពីអានអត្ថបទ ទ្រឹស្តីគឺត្រូវកំណត់សំណួរស្រាវជ្រាវជារបៀបពិពណ៌នា ឬជារបៀបពន្យល់
- ការពិពណ៌នានិងការពន្យល់៖
 1. មានអ្វី(what)កំពុងកើតឡើង? សំណួរបែបពិពណ៌នា
 2. ហេតុអ្វី(Why)បានវាកើតឡើង? សំណួរបែបពន្យល់
- អនុមានរួម(Inductive) និងអនុមានញែក(Deductive)
 - ❖ Inductive: ជាការបកស្រាយសំណួរបែប **ហេតុអ្វី(why)** គឺត្រូវប្រមូលទិន្នន័យឲ្យបានជាមុនសិន បន្ទាប់មកទៅពិនិត្យទ្រឹស្តីតាមក្រោយ។ វាជាគំនិតបង្កើតទ្រឹស្តីបាន។
 - ❖ Deductive: អានទ្រឹស្តីឲ្យមានមូលដ្ឋានគំនិតសិន បន្ទាប់មកទៅប្រមូលទិន្នន័យតាមក្រោយ។ វាជាគំនិតសម្រាប់ផ្ទៀងផ្ទាត់ទ្រឹស្តី។

ការកំណត់បញ្ហា និងការចាប់ផ្តើមសំណួរស្រាវជ្រាវ

- ភាពផ្សេងគ្នារវាងទស្សនៈ: អនុមានញែក និង អនុមានរួម

Deductive & Inductive

ការកំណត់បញ្ហា និងការចាប់ផ្តើមសំណួរស្រាវជ្រាវ

- អនុមានវិញ្ញាក (Deductive) : មានគោលការណ៍៤ ទី១ ដឹងឲ្យបានច្បាស់នូវបញ្ហា ទី២ស្រាវជ្រាវសម្មតិកម្ម ទី៣ បង្កើតរូបមន្ត ទី៤ ផ្ទៀងផ្ទាត់។
- អនុមានរួម (Inductive): ចេញពីហេតុការណ៍ទៅកាន់ទស្សនៈទូទៅ។ មានគោលការណ៍៤ ទី១ សង្កេតហេតុការណ៍/ប្រមូលទិន្នន័យ ទី២ពិសោធន៍គំរូបញ្ហា ទី៣ សាកល្បងគំរូនិងកំណត់សម្មតិកម្ម ទី៤ កំណត់ទ្រឹស្តី។

កំណត់ផែនការស្រាវជ្រាវ

ទ្រឹស្តី

- គំរូ ឬតួយ៉ាង ឬឧបករណ៍/ ការមើលទៅពិភពខាងក្រៅទាក់ទងនឹងការស្រាវជ្រាវ
- ការធ្វើការសន្មតកម្រិតខ្ពស់ដែលនៅពីក្រោមការងាររបស់អ្នកស្រាវជ្រាវគឺ

វិធីសាស្ត្រ

- ធ្វើ ឬភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរវាងការគិត និងការស្រាវជ្រាវ
- វិធីសាស្ត្របរិមាណ
- វិធីសាស្ត្រគុណភាព

របៀបធ្វើ

- លក្ខណៈពិសេស, នីតិវិធីទម្រង់ការនៃការអនុវត្តបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងការប្រមូលផ្តុំ ការវិភាគ និងការបកស្រាយទិន្នន័យ
- ឧទាហរណ៍ ធ្វើសម្ភាសន៍ កម្រងសំណួរ ពិភាក្សាជាក្រុម ករណីសិក្សា,...

វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ Research Methodology

- វាហាក់ដូចជាសមរម្យត្រូវពន្យល់ឲ្យឃើញភាពខុសគ្នារវាង **របៀបស្រាវជ្រាវ** (Research Method) និង **វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ** (Research Methodology) ។
- **វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ** (Research Methodology) គឺជាផ្លូវដោះស្រាយដោយឥតលំអៀងចំណោទបញ្ហាស្រាវជ្រាវ។ យល់ពីវិទ្យាសាស្ត្រសម្រាប់សិក្សារបៀបស្រាវជ្រាវ គឺវិទ្យាសាស្ត្រដែលមានស្រាប់។
- **របៀបស្រាវជ្រាវ** (Research Methods or Research technique) គឺជាការយល់របៀប ឬ វិធី/បច្ចេកទេសដែលត្រូវប្រើសម្រាប់សំដៅទៅរកការស្រាវជ្រាវ។

Research methods or techniques, thus, refer to the methods researchers

Type	Methods	Techniques
I. Library Research	(1) Analyses of historical records (2) Analysis of documents	Recording of notes, Content analysis, Tape and film listening and Analysis. Statistical compilations and manipulations, reference and abstract guides, contents analysis.
II. Field Research	(1) Non-participant direct observation (2) Participant observation (3) Mass observation (4) Mail questionnaire (5) Opinionnaire (6) Personal Interview (7) Focused Interview (8) Group Interview (9) Telephone survey (10) Case study and Life history	Observational behavioral scales, use of score cards, etc., Interactional recording, possible use of tape recorders, photo graphic techniques. Recording Mass behavior, Interview using independent observers in public places. Identification of social and economic background of respondents. Use of attitude scales, projective techniques, use of sociometric scales. Interviewer uses a detailed schedule with open and closed questions. Interviewer focuses attention upon a given experience and its effects. Small groups of respondents are interviewed simultaneously. Used as a survey technique for information and for discerning opinion; may also be used as a follow up of questionnaires. Cross sectional collection of data for intensive analysis, longitudinal collection of data of incentive character.
III. Laboratory Research	Small group study of random behaviour, play and role analysis	Use of audio-visual recording, use of observers, etc.

វិធីសាស្ត្របរិមាណ ទល់នឹង វិធីសាស្ត្រគុណភាព

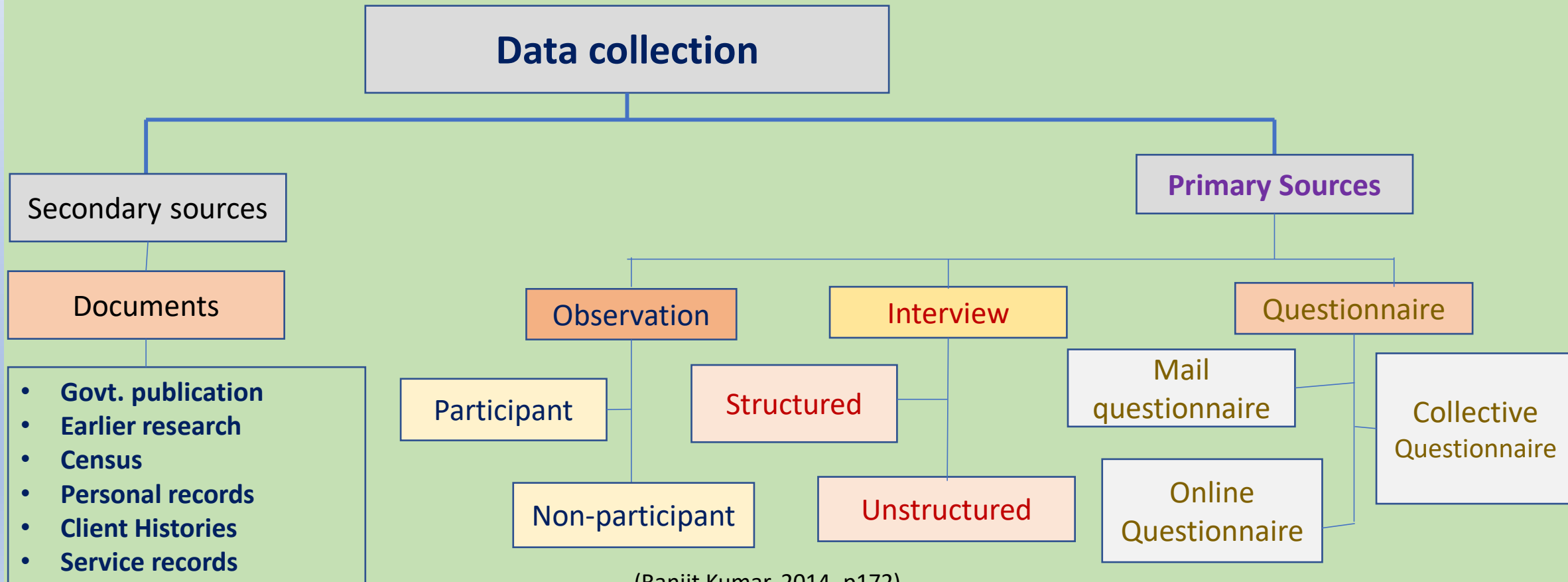
- **ការស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណ**៖ មានការជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថិតិ គណិតវិទ្យា ឬការវិភាគលេខនៃទិន្នន័យសម្រាប់ធ្វើតេស្តសម្មតិកម្ម។
- **ការស្រាវជ្រាវបែបគុណភាព**៖ ផ្តោតទៅលើការពិចារណាសម្គាល់អថេរនៅក្នុងចំណាត់ថ្នាក់បែបធម្មជាតិនិយមដើម្បីរុករក និងពិពណ៌នាព្រឹត្តិការណ៍។
- **វិធីចំរុះ**៖ ប្រើសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវជាច្រើនវិធីអាចយកបែបណាមួយ ជាទិន្នន័យបែបបរិមាណ ឬទិន្នន័យបែបគុណភាព។
- **ការប្រមូលទិន្នន័យ (Sampling)**៖ population, sampling frame(ទម្រង់រើសគំរូសំណាក),

ការរើសសម្រាំងទិន្នន័យ និង ការវិភាគ

- អ្វីដែលយើងធ្វើមានន័យថា «ទិន្នន័យ» និង «ការរើសសម្រាំងទិន្នន័យ»?
- គោលបំណងនៃការរើសសម្រាំងទិន្នន័យ៖ ប្រមូលព័ត៌មាន ទិន្នន័យដែលមានការពាក់ព័ន្ធបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយជាពិសេសតាមបច្ចេកទេសប្រមូលទិន្នន័យ Snowball.
- ទិន្នន័យទី១ និងទិន្នន័យទី២៖ ទិន្នន័យមានជា ព័ត៌មាន អង្គហេតុ ភ្នំលេខ
- វិភាគទិន្នន័យ៖ ដំណើរសម្រាប់រៀបចំទិន្នន័យ និងបកស្រាយអត្ថន័យសម្រាប់ទិន្នន័យរើសសម្រាំង ។

ការប្រមូលទិន្នន័យ ឬ វិធីសាស្ត្រទទួលបានទិន្នន័យ

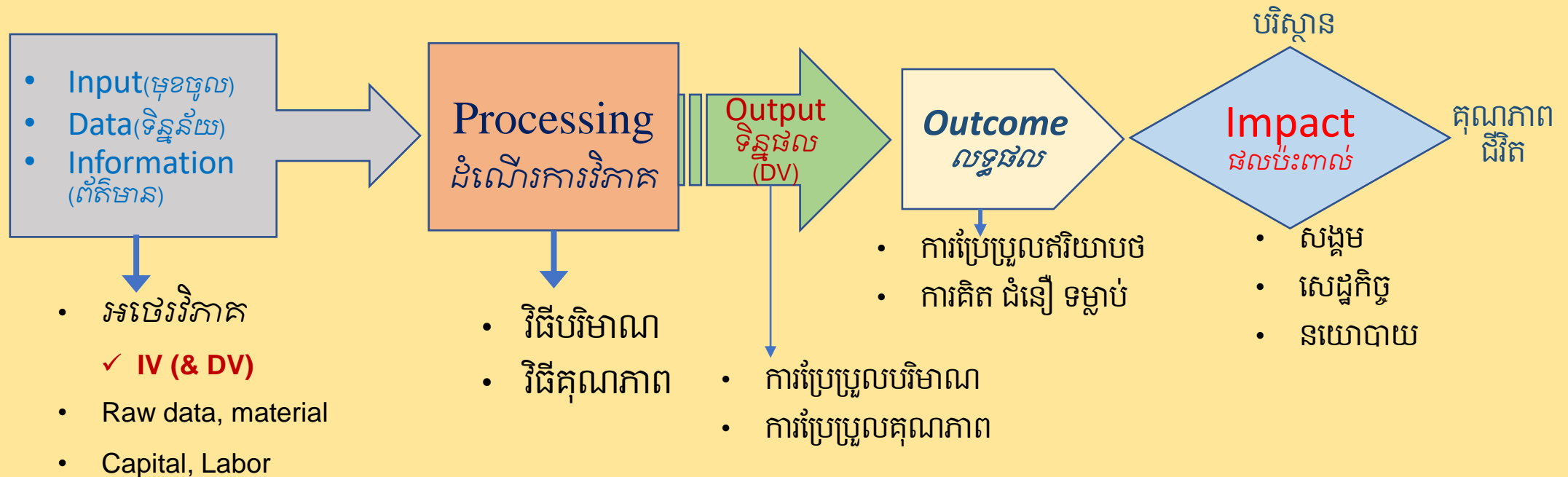
- Methods of data collection

(Ranjit Kumar, 2014, p172)

ការវិភាគទិន្នន័យ

- ការវិភាគតាមគំរូសមហេតុសមផល(Logical Model Analysis)
- មានកត្តាសំខាន់ៗ៖ Input, Processing, Output

គោលការណ៍ចំរុះ

Multidisciplinary Approach

- **នេះគឺជាអ្វី?** គោលការណ៍ចំរុះមានការចូលរួមដោះស្រាយច្រើនជាងមួយ គឺពីគោលការណ៍តែមួយទៅជាគោលការណ៍ចំរុះ។ ហេតុនេះវិធីសាស្ត្រត្រូវមានភាពបត់បែនដើម្បីទាញយកចម្លើយ។ **ឧទាហរណ៍ ទស្សនៈរួមនៃច្បាប់និងសេដ្ឋកិច្ចចំពោះការស្រាវជ្រាវ។**
- **គុណសម្បត្តិ(Advantages):** អត្ថបទមានប្រយោជន៍ច្រើន ត្រូវគិតគូរចោះពុម្ពផ្សព្វផ្សាយផ្នែកណា? ជំពូកណា? ជាដើម។
- **គុណវិបត្តិ(Disadvantages):** មានគុណវិបត្តិមួយចំនួនទាក់ទងនឹងអត្ថបទសំណេរ
 - ✓ ភាសា ពាក្យបច្ចេកទេស
 - ✓ គោលការណ៍ផ្សេងគ្នា អត្ថន័យផ្សេងគ្នាក្នុងគោលការណ៍ដូចគ្នា
 - ✓ ត្រូវដឹងពីគោលការណ៍រួមដើម្បីបង្រួមចូលគ្នានៃទស្សនៈផ្សេងគ្នា
 - ✓ ពិបាកកំណត់វិធីសាស្ត្រ

កំណត់អត្តសញ្ញាណសក្តានុពលព្រំដែនសម្រាប់ស្រាវជ្រាវ

Identifying potential limitation of study

- ទំហំនៃសំណាក ការតេស្ត/ ប្រភេទប្រើសម្រាប់ការវិភាគមានដូចជា កម្រងសំណួរស្រាវជ្រាវដំបូងៗ។
- ជ្រើសរើសវិធីស្រាវជ្រាវសម្រាប់ធ្វើការអ្វីមួយ ដូចជាប្រភពព័ត៌មានសម្រាប់កំណត់ភាពសំខាន់នៃព្រំដែនស្រាវជ្រាវ។
- តើការជ្រើសរើសទិន្នន័យមានផលប៉ះពាល់ដូចម្តេច?
- ការកំណត់ព្រំដែននៃការស្រាវជ្រាវអាចនាំឲ្យបើកផ្លូវទៅរកការស្រាវជ្រាវនៅអនាគតបានទៀត។

ការពិចារណា ឬគិតដល់ក្រមសីលធម៌ Ethical Considerations

- ក្រមសីលធម៌មានការជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការស្រាវជ្រាវយ៉ាងខ្លាំង។
- មានគោលការណ៍ក្រមសីលធម៌បី៖ មានការព្រមព្រៀង រក្សាការសម្ងាត់ និងមិនធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់អ្នកដែលចូលរួមនិងធ្វើឲ្យប្រសើរឡើង។
- គោលការណ៍ណែនាំក្រមសីលធម៌នៅក្នុងការធ្វើជារូបវន្តនាក្បាច់ក្បួន ការប្រមូលផ្តុំនិងរក្សាទុកទិន្នន័យ។
- ការសួរសំណួរត្រូវប្រាប់ពីគោលដៅនៃការស្រាវជ្រាវដើម្បីឲ្យអ្នកចូលរួមឆ្លើយបានយល់ពីគោលបំណងដែរ។
- ការឆ្ពោះទៅរកក្រមសីលធម៌៖ រៀបគម្រោងសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវ/ ជ្រើសរើសឲ្យសមរម្យនិងមានវិធីយកជាការបាន/ ធ្វើរបាយការណ៍ស្តីពីលទ្ធផលស្រាវជ្រាវ។
- លទ្ធផលស្រាវជ្រាវមិនត្រូវធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់បុគ្គលណាជាចម្បងនោះទេ។
- Ethics in Research: <http://www.socialresearchmethods.net/kb/ethics.php>

ទម្រង់នៃការរៀបចំមាតិកាសរសេរសារណា

បរិញ្ញាបត្រ	បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់
<ul style="list-style-type: none"> • សេចក្តីផ្តើម <ul style="list-style-type: none"> ✓ កម្មវត្ថុស្រាវជ្រាវ ✓ សំណួរស្រាវជ្រាវ ✓ សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ ✓ ទំហំ និងដែនកំណត់ ✓ វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ ✓ រចនាសម្ព័ន្ធស្រាវជ្រាវ • ជំពូកទី១ រំលឹកទ្រឹស្តីទាក់ទងប្រធានបទ <ul style="list-style-type: none"> ❖ ទស្សនៈទី១ ❖ ទស្សនៈទី២ ទស្សនៈទី៣ និងបន្តបន្ទាប់ • ជំពូកទី២ ធ្វើកម្មសិក្សា / ករណីសិក្សា <ul style="list-style-type: none"> ○ ទស្សនៈវិស័យ តថភាព សកម្មភាពអាជីវកម្ម សេវាកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុន ○ លើកករណីសិក្សាពីរ បី មកធ្វើអំណះអំណាង ○ ការអង្កេតទូទៅ • ជំពូកទី៣ ការវិភាគទិន្នន័យ <ul style="list-style-type: none"> ▪ ប្រមូលទិន្នន័យ វិភាគទិន្នន័យ៖ ក្រាហ្វិក តារាង មធ្យម គម្លាតគំរូ ប្រៀបធៀប ratio ▪ លទ្ធផលស្រាវជ្រាវ • សេចក្តីសន្និដ្ឋាន • ឯកសារយោង និង ឧប្បសម្ព័ន្ធបើមាន 	<ul style="list-style-type: none"> • សេចក្តីផ្តើម <ul style="list-style-type: none"> ✓ កម្មវត្ថុស្រាវជ្រាវ ✓ សំណួរស្រាវជ្រាវ ✓ សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ ✓ ទំហំ និងដែនកំណត់ ✓ រចនាសម្ព័ន្ធស្រាវជ្រាវ • ជំពូកទី១ រំលឹកទ្រឹស្តីទាក់ទងនឹងប្រធានបទ <ul style="list-style-type: none"> ❖ ទស្សនៈទី១ ❖ ទស្សនៈទី២ ទស្សនៈទី៣ និងបន្តបន្ទាប់ • ជំពូកទី២ ធ្វើកម្មសិក្សា/ ករណីសិក្សា <ul style="list-style-type: none"> ○ ទស្សនៈវិស័យ តថភាព សកម្មភាពអាជីវកម្ម សេវាកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុន ○ លើកករណីសិក្សាពីរ បី មកធ្វើអំណះអំណាង ○ ការអង្កេតទូទៅ • ជំពូកទី៣ វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ <ul style="list-style-type: none"> ➢ កំណត់វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ និង កំណត់អថេរវិភាគ ➢ កំណត់ប្រភេទទិន្នន័យបម្រាប់ប្រើក្នុងវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ ➢ ធ្វើការវិភាគទិន្នន័យ៖ ក្រាហ្វិក តារាង មធ្យម គម្លាតគំរូ ប្រៀបធៀប ratio ➢ លទ្ធផលស្រាវជ្រាវ • សេចក្តីសន្និដ្ឋាន • ឯកសារយោង និង ឧប្បសម្ព័ន្ធបើមាន

វិធានការស្រាវជ្រាវសង្គម

- In Economics:
 - ✓ Donald R. Cooper, Pamela S. Schindler (2008, 10th) The Business Research Methods.
 - ✓ Ranjit Kumar (2014, 4th) The Research Methodology.
 - ✓ Gary D. Bouma and Rod Ling (5th) The Research Process.
- Dr. Natalia Szablewska's PowerPoint Research Methodology: The process of Knowing, on 20 October 2016 at RULE.
- In social sciences
 - ✓ Wayne C. Booth, Gregory G. Colomb and Joseph M. Williams (2003, 2nd) The Craft of Research (Ch1: Thinking in Print), The University of Chicago Press.
 - ✓ C. R. Kothari (2004) Research Methodology: Methods and techniques (ch1: Research method: An introduction) New Age International.
- In law / legal research
 - ✓ J. Paul Lomio & Henrik Spang-Hanssen & George D. Wilson (2011), Legal research Methods in a Modern World: A Coursebook, Djoef Publishing.
 - ✓ Linda H. Edwards, 2nd Ed, Legal Writing and Analysis, Aspen Publishers.
 - ✓ Philip W. Whitehead, Anne Matthewman (2012, 7th Ed) Legal Writing research Manuel.
 - ✓ Weda R. Charrow, Myra K. Erhard & Robert P. Charrow (2001, 3rd Ed) Clear & Effective Legal Writing.

គ្មានទេការបរាជ័យ
គឺមានតែខ្វះការតស៊ូ។

ការរៀនមិនយល់ក៏គ្មានដែរ គឺមានតែ
ខ្វះការយកចិត្តទុកដាក់ ។